

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט דורון חסדאי

המבקשים	1. דינה רות אוליפנט 2. מאי שר שלום 3. זוהר מתניה טאוב ע"י ב"כ עו"ד משה בן דרור
----------------	---

נגד

המשיבות	1. טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ 2. טיב טעם רשתות בע"מ ע"י ב"כ עו"ד רונית סיטון 3. ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ 4. א. ב. א. ויקטורי חברה לניהול ואחזקות בע"מ - נמחקה ע"י ב"כ עו"ד נופר טל 5. רשת חנויות רמי לוי שיווק השיקמה 2006 בע"מ ע"י ב"כ עו"ד רונית סיטון
----------------	---

1

פסק דין

2

3 מונחת לפניי בקשתם של הגב' דינה רות אוליפנט (להלן: "המבקשת 1") של הגב' מאי שר שלום
4 (להלן: "המבקשת 2") ושל גב' זוהר מתניה טאוב (להלן: "המבקשת 3") (להלן יכוננו יחדיו:
5 "המבקשים") מבקשתם לאישור תובענה ייצוגית כנגד המשיבה 1, טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ח.צ.
6 520041187 (להלן: "המשיבה 1") וזאת בהתאם להוראות סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות,
7 תשס"ו-2016 ותקנה 11 לתקנות תובענות ייצוגיות, התש"ע 2010 וכן תקנות תובענות ייצוגיות
8 (תיקון מס' 3) – התשפ"א 2020 (להלן: "התקנות").

9

עיקר טענות הצדדים במסגרת בקשת האישור

10
11 1. ביום 22.8.18 הגישו המבקשים תובענה ייצוגית ובקשה לאישור התובענה כייצוגית.
12 המבקשים טענו במסגרת בקשת האישור כי המבקשת 1 קונה דרך קבע מוצרים שונים מהמשיבה
13 2, לרבות מוצרים על פי משקל. בעניין המבקשת 2 נטען כי היא קונה בדרך קבע מוצרים שונים
14 מהמשיבה 4 בסניף הסמוך למעונות באוניברסיטת תל אביב. באשר למבקשת 5 נטען כי היא נוהגת
15 לרכוש מוצרים שונים אצל המשיבה 5 לרבות בסניף המצוי ברמת החייל.
16 2. המשיבה 1 היא חברת "טיב טעם הולדינגס בע"מ 1". כמו כן היא מחזיקה במשיבה 2, "טיב
17 טעם רשתות בע"מ". המשיבה 1 מפעילה באמצעות המשיבה 2 רשת מרכולים תחת השם "טיב
18 טעם". המשיבה 3, "ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ", היא רשת פועלת בתחום השיווק
19 הקמעונאי והסיטונאי בתחום המזון באמצעות המשיבה 4.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

- 1 המשיבה 5, "רשת חנויות רמי לוי שיווק השיקמה 2006 בע"מ", עוסקת בשיווק קמעונאי
2 וסיטונאי בשוק המזון.
- 3 בעניינה של המבקשת 1, נטען כי ביום 14.8.2018 רכשה המבקשת בסניף טיב טעם בהרצליה
4 מספר מוצרים במעדניה. המבקשת 1 טענה כי לגבי כל אחד מהמוצרים שנרכשו הוצג המחיר במטבע
5 שאינו חוקי. כך לדוגמה רכשה המבקשת 1 200 גרם פסטרמה, אשר המחיר הנקוב היה 9.99 למאה
6 גרם.
- 7 המבקשת 1 ציינה כי היא לא נתנה את דעתה לכך שהמחיר שרשום על המוצרים שהיא
8 רוכשת אינו "עגול", שכן היא התרכזה בסוג המוצרים שנרכשו, ולכן כלל לא שמה לב שהמשיבה 1
9 נוקבת במחיר שאינו חוקי. המבקשת 1 טענה כי הנזק שנגרם לה בגין אותה רכישה הוא 72 אגורות,
10 עבור כל 100 גרם שנוספו שלא כדין ותוך כדי הטעיה. בשים לב לעובדה שהמבקשת 1 אינה ערה
11 לאגורות הבודדות שנוספו ורואה את המחיר כ"עגול" היא זכאית להפרש האגורות המטעות.
12 מהמבקשת 1 נגבו 9 אגורות עודפות לכל 100 גרם רכישה, מאחר ומדובר ב800 גרם כולל, הנזק עומד
13 על 72 אגורות.
- 14 באשר למבקשת 2, ביום 6.8.2018 רכשה המבקשת מוצרים בסניף המשיבה 3. גם כאן
15 בדומה לטענה בעניינה של המבקשת 1 נטען כי אופן הצגת המחיר לא היה חוקי. בעניינה של
16 המבקשת 2 נטען כי סך הנזק שנגרם בגין אותה רכישה עומד על 26 אגורות. אופן חישוב הנזק זהה
17 לחישוב שהוצג בעניין המבקשת 1.
- 18 עוד נטען בעניינה של המבקשת 2 כי ביום 14.8.2018 היא ביצעה הזמנה באתר האינטרנט
19 של המשיבה 3. המבקשת 2 רכשה מוצרים שונים ביניהם מאפים, דגים, גבינות ונקניקים. באשר
20 לכל אחד מן המחירים נטען כי הוא הוצג במחיר שאינו חוקי תוך ציון אגורות בודדות. המבקשת 2
21 טענה לקיומו של נזק בשיעור של 1.64 ₪. המבקשת 2 נוהגת לקנות מהמשיבה 3 לאורך השנים ולכן
22 הנזק שהצטבר בעניינה הוא של עשרות שקלים.
- 23 בעניינה של המבקשת 3 נטען כי ביום 20.8.2018 הגיעה המבקשת 3 לסניף המשיבה 5,
24 ורכשה מוצרים שונים ביניהם פירות יבשים ואגוזים במשקל. גם כאן נטען כי לגבי כל מוצר שנרכש
25 על פי משקל, המחיר הוצג במטבע שאינו חוקי. המבקשת 3 טענה כי סך הנזק שנגרם לה עומד על
26 1.44 ₪ כאשר אופן החישוב זהה לאופן שהוצג לגבי המבקשות 1-2. עוד נטען כי המבקשת 3 קנתה
27 לאורך השנים פעמים רבות בסניפי רמי לוי, כך שנגרם לה נזק מצטבר של עשרות שקלים לפחות.
- 28 לטענת המבקשים, במשק הישראלי הייתה קיימת פרקטיקה בדבר פרסום, הצגה ונקיבה
29 של מחיר בציון אגורות בודדות (לדוגמה 9.99). גם לאחר שבנק ישראל ביטל את המעשה אגורה
30 בתחילת שנות ה-90 ואת המעשה 5 אגורות בשנת 2008, עדיין הרשתות המשיכו לנקוב במחירים
31 שאינם קיימים.
- 32 בעקבות האמור ביום 10.11.2013 פרסמה הרשות להגנת הצרכן וסחר הוגן הנחיה
33 שכותרתה: "הנחיה בעניין איסור על הטעיה בהצגה, פרסום ונקיבה של מחיר במטבע שאינו הילך
34 חוקי". במסגרת ההנחיה נקבע כי חל איסור על עוסקים להציג/לנקוב ולפרסם מחיר בהילך שאינו
35 חוקי וקבע כי הדבר מהווה עבירה לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן עוד התריעה הרשות כי היא תחל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

- 1 באכיפה כנגד פרקטיקה זו. במסגרת סעיף 12 להנחיה נקבעו רשימה של פריטים אשר הוחרגו
2 מההנחיה.
- 3 11. לטענת המבקשים, חרף ההנחיה הברורה המשיבות נוקבות במחיר שאינו הילך חוקי בנוגע
4 למוצרים שנמכרים על ידם במשקל, ביחידות של 100 גרם. עוד נטען כי הדבר נעשה באופן בוטה,
5 כך שנראה כי הדבר נעשה במכוון במטרה להתעשר. המשיבות מפרסמות ומציגות את המחירים
6 המטעים, הן בסניפים והן במרשתת. המדובר בלמעלה ממאה מוצרים שונים. לבקשת האישור
7 צורפו צילומים מסניפיהם של המשיבות. לעניין המשיבות 1-4 הרי שהם נוהגות כך גם במסגרת
8 מכירת המוצרים באתר האינטרנט.
- 9 12. לעניין המכירה באמצעות רשת האינטרנט, נטען כי חלק ניכר מהיקף המכירות של
10 המשיבות 1-4 מתבצע באמצעות רשת האינטרנט כאשר נטען כי גם באתרים של המשיבות 1-4
11 מחירי המוצרים על פי משקל מוצגים במטבע שאינו חוקי, כאשר ברירת המחדל של הצרכנים היא
12 לרכוש את המוצר בכפולות של 50/100 גרם. המבקשים צירפו צילומי מסך מאתרי האינטרנט של
13 המשיבות 1-4.
- 14 13. לטענת המבקשות אופן הצגת המחירים באתרי המשיבות 1-4 מלמד על כך כי ההפרה
15 מתבצעת בכלל סניפי המשיבות בכל הארץ. כך כאשר לקוח מבצע הזמנה באמצעות רשת האינטרנט
16 ההזמנה מנותבת לסניף שקרוב לביתו שם מוצגים ונמכרים המוצרים במטבע שאינו חוקי. אופן
17 הצגת המחירים על ידי המשיבות מקנה להם יתרון פסול על יתר הרשתות, ומביא להתעשרותם שלא
18 כדין על חשבון הצרכנים.
- 19 14. המבקשות טענו לקיומו של נזק ממוני. באשר לנזק שנגרם למבקשת 1 המדובר בסך של 72
20 אגורות. בעניין המבקשת 2 נטען לקיומו של נזק בסך של 1.92 ₪ ואילו בעניין המבקשת 3 נטען
21 לקיומו של נזק בסך של 1.44 ₪. באשר לנזק לחברי הקבוצה הרי שבעניין המשיבות 1-2 הוא הועמד
22 על סך של 54,000,000 על דרך האומדנה. בעניין המשיבה 3 הועמד על סך של 52,500,000 ₪ ואילו
23 בעניין המשיבה 5 הוא הועמד על סך של 48,600,000 ₪ על דרך האומדנה.
- 24 15. בית המשפט התבקש להגדיר את הקבוצה כ: **"כל לקוחות המשיבות אשר רכשו**
25 **מהמשיבות, הן בסניפי המשיבות והן בקנייה מקוונת במרשתת, מוצרים על פי משקל, שמחירים**
26 **ליחידת משקל הוצגה, פורסמה וננקבה במחיר במטבע בהילך שאינו חוקי, דהיינו בנקיבה של**
27 **מחיר בציון אגורות בודדות (כגון 9.99/4.79/12.76 וכיוצ"ב) החל מיום 1.1.2014 ועד למועד אישור**
28 **התובענה כייצוגית"**.
- 29 16. לטענת המבקשות עילות התביעה הן בין היתר: הטעיה ואי גילוי בהתאם להוראות חוק
30 הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן: **"חוק הגנת הצרכן"**) כמו כן טענו המבקשות לעניין סעיף 31
31 לחוק הגנת הצרכן. בנוסף נטען כי המשיבים הפרו את חובת תום הלב לפי חוק החוזים (חלק כללי)
32 תשל"ג-1973 (להלן: **"חוק החוזים"**). בנוסף נטען כי המשיבים התעשרו שלא כדין וזאת בניגוד לחוק
33 עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979. עוד נטען להפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת
34 הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: **"פקודת הנזיקין"**).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

17. המשיבות 1-2 הגישו תשובה מטעמם לבקשת האישור. במסגרת תשובתן טענו המשיבות כי המדובר בבקשת סרק שדינה להידחות על הסף. כך באם אם תתקבל טענת המבקשת 1 הרי המשמעות תהיה איסור הצגת כל מחיר הכולל 3 ספרות ומעלה ואשר הספרה האחרונה הימנית אינה אפס. אין מחלוקת כי על גבי כל אחד מהמוצרים שנמכרים במשקל הוצג המחיר כאשר הם מסודרים במעדניה זה לצד זה. אין גם מחלוקת כי המשיבה גבתה את הסכומים שהוצגו על המוצרים בהתאם להוראות חוק בנק ישראל.
18. לטענת המשיבה יש לדחות את פרשנות המבקשת 1 לעניין הנחיית הממונה משנת 2013. עניינה של ההנחיה נקיבה, פרסום, והצגה של מחיר עגול למוצר או שירות בודד. בשולי הדברים הרחיב הממונה חובה זו גם בקשר מוצרים הנמכרים על פי יחידת מידה כגון ק"ג, ליטר וכולי. סעיף 11 להנחיה קובע כי החל מיום 1 בינואר 2014, תאכוף הרשות את האיסור על הצגת פרסום ונקיבת מחיר במטבע לא חוקי לגבי מוצרי מזון, צריכה ושירותים. **ההנחיה אינה מתייחסת ואינה קובעת כל חובה או איסור בקשר עם הצגת מחיר עגול ליחידת מידה של 100 גרם, ובכל הקשור למשיבה הרי שהרשות מעולם לא באה כלפיה בעל טענה, אזהרה והודעה. עוד נטען כי ההנחיה אינה בגדר חובה חקוקה.**
19. לטענת המשיבה 1 היא רוכשת את המוצרים מספקים ביחידות מידה של ק"ג. מחיר ליחידת מידה של ק"ג הוא מחיר "עגול". הנ"ל גם עולה מבקשת האישור עצמה, מתמונות המוצרים שמסומנים במחיר עגול לקילו ומחשבונית הרכישה של המבקשת. בשים לב לעובדה שההרגל הצרכני הוא לרכוש מוצרים בכפולות של 100 גרם, המשיבה חשבה כי יהיה זה יותר נכון להציג את המחיר ליחידת המידה הרלבנטית יותר לסוג המוצרים הללו.
20. מאחר שהמחיר שנקבע למוצרים נשוא בקשת האישור הוא מחיר לק"ג, שהוא כאמור מחיר עגול, יתכן שהמחיר ל100 גרם יהיה באגורות בודדות. כמו כן לאור העובדה שאין כל איסור בדין על הצגת מחיר ביחידת מידה הכוללת אגורות בודדות, ובשל התועלת המצרפית הנובעת מכך לצרכן בחרה המשיבה לסמן את מוצריה ביחידות של 100 גרם.
21. עוד נטען כי המחיר ל100 גרם אינו המחיר הסופי של המוצר. המחיר הסופי תלוי במשקל הנדרש על ידי הצרכן והמשקל בפועל. בשל העובדה שאין המדובר בשקילה בתנאי מעבדה, ברוב רובם של המקרים המשקל הסופי אינו עגול וכך גם המחיר הסופי לתשלום אינו עגול.
22. לטענת המשיבה 1 היא מציינת את המחיר ליחידת מידה של 100 גרם גם על גבי מוצריה הנמכרים במשקל בהתאם לחובה הקבועה בתקנות מחיר ליחידת מידה ולרציונאליים שבבסיסה, הגם שלא מוטלת עליה החובה לעשות כן. זאת במטרה לאפשר ללקוחותיה לחשב בקלות יחסית את מחירו הסופי של המוצר שרכשו. לטענת המשיבה במסגרת פסק דין בג"צ 7515/12 שואל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.10.2012) דחה בית המשפט העליון ניסיון של צרכן לאסור על עוסקים להציג מחיר שאינו עגול. יתרה מכך, על גבי רוב המוצרים המשיבה מציינת גם את המחיר ליחידת מידה של ק"ג. ולכן לטענתה היא עומדת בהוראות החוק והנחיית הממונה.
23. עוד נטען כי אם תתקבל טענת המבקשת 1 הרי שיהיה בכך כדי לפגוע בציבור ולהביא לעליית מחירים. עוד נטען כי אם תתקבל טענת המבקשת לעניין הפרשנות להנחיית הממונה הרי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

- 1 שיש להחיל זאת באופן פרוספקטיבי. יתרה מכך, בשים לעובדה שצוין כי הרשות מבצעת פעולות
2 אכיפה הרי שמיום פרסום ההנחיה לא נטען כלפי המשיבה על ידי הרשות להגנת הצרכן כי היא
3 הפרה אי אילו מהחובות המוטלות עליה בקשר עם הצגת המחיר באופן שהציגה.
- 4 24. באשר לפרשנות המבקשת את הנחיית הממונה, טענה המשיבה כי המדובר בפרשנות שגויה
5 מיסודה. ההנחיה מתייחסת ראש ובראשונה ובעיקר למוצר או שירות בודד. יתרה מכך ההנחיה
6 מתירה הצגת מחיר סופי של מוצר הנרכש על פי יחידת מידה כ"יכול להיות מחיר מסתיים באגורות
7 שיצאו מן המחזור וזאת בהתאם לכמות הקנייה של הצרכן".
- 8 25. עוד טענה המשיבה 1 כי ההנחיה אינה מחייבת. הממונה על הגנת הצרכן שואב את
9 סמכויותיו מחוק הגנת הצרכן. ולעניין זה סעיף 20 לחוק הגנת הצרכן קובע את סמכויותיו ותפקידיו
10 של הממונה. עיקר עיסוקו של הממונה הוא פיקוח אחר יישום הוראות החוק, תוך שהמחוקק העניק
11 לו סמכויות אכיפה ופיקוח שונות. אין לממונה סמכות מפורשת בחוק לפרסם הנחיות או חוזרים
12 שונים שנועדו להסדיר את מערך היחסים שבין העוסק לצרכן ולהטיל, כפועל יוצא, חובות שונות על
13 העוסקים. בנוסף הנחיית הממונה אינה מחייבת, ואינה מהווה הפרת חובה חקוקה.
- 14 26. המשיבה צירפה לתשובתה תמונות של מוצרים שמהם לטענתה ניתן לראות כי היא נוהגת
15 להציג על גבי מוצריה הנמכרים במשקל מחיר עגול ליחידת מידה של ק"ג/ליטר ולצידם גם מחיר
16 ליחידת מידה של 100 גרם שיכול ויכלול אגורות בודדות.
- 17 27. עוד טענה המשיבה כי טענות המבקשת אינן מתיישבות עם מארג חוקי הגנת הצרכן
18 והתקנות הרלוונטיות.
- 19 28. בהתאם להוראות תקנות מחיר ליחידת מידה, על המשיבה 1 החובה להציג את מחירם
20 ליחידת מידה של 100 גרם/מ"ל של מוצרים ארוזים. התכלית מאחורי חובה זו היא לאפשר לצרכנים
21 להשוות את מחירי המוצרים המוצעים למכירה זה לצד זה. מתוך רצון להקל על לקוחות המשיבה
22 ולאפשר להם להשוות בין מחירים בצורה קלה יחסית, היא מציגה את מחיריהם של מוצריה
23 הנמכרים במשקל, ביחידות מידה של 100 גרם (ברוב רובם של המקרים לצד מחיריהם העגולים
24 ליחידת מידה של ק"ג). כך לטענתה הלקוחות יכולים לבצע את ההחלטה הצרכנית האינדיבידואלית
25 הכדאית ביותר עבורם.
- 26 29. המשיבה 1 מציגה את מחיר מוצרי המעדנייה באופן הבא. על המוצר מופיע מחיר במעדנייה
27 לפי יחידות משקל של קילו. כך נהגה מאז ומתמיד. בנוסף המשיבה מציגה את מחיריהם של מוצרים
28 אלה גם ביחידת משקל ל-100 גרם, וזאת כאמור מתוך הבנה כי כך יתאפשר ללקוחות לבצע השוואת
29 מחירים פשוטה. מכאן שעל גבי מוצרי המעדנייה מופיעים שני מחירים. האחד, ליחידת מידה של
30 100 גרם והשני ליחידת מידה של ק"ג. המחיר ל-100 גרם נגזר מהמחיר לק"ג. משום שבמרבית
31 המקרים המחיר ליחידת מידה של ק"ג כולל עשרות אגורות, אזי בחלוקה ל-10 מחיר יחידת מידה
32 של 100 גרם, כולל אגורות בודדות.
- 33 30. מכאן שהמשיבה לא מפרה כל הוראת דין ולמעשה פועלת למען לקוחותיה ומאפשרת להם
34 שקיפות מלאה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

31. המשיבות 3-4 הגישו את תשובתן לבקשת האישור. באשר למשיבה 3 נטען כי אין כל יריבות בין הצדדים. מהקבלה שצורפה לבקשת האישור עולה כי המוצרים נרכשו מהמשיבה 4, אשר מספר הח"פ שלה מופיעה על הקבלה. המשיבה 3 לא מפעילה שום סניף סופרמרקט וגם לא את האתר המקוון של ויקטורי. לאור העובדה שהמבקשת לא רכשה דבר מהמשיבה 3, יש להורות על מחיקת המשיבה 3 מהליך ולחייב את המבקשת בהוצאות המשיבה 3 בהליך זה.
32. בפתח התשובה טענה המשיבה 4 כי בעוד המבקשת טענה כי רוכשת כדרך קבע בסניפי המשיבה, מבדיקה שערכו המשיבות 3-4 מתברר כי שתי הפעמים היחידות שבהם רכשה המבקשת בסניפי ויקטורי היו הרכישות שבוצעו לצורך הגשת בקשת האישור. מכאן שהמבקשת ביצעה את הרכישות במטרה להגיש את הבקשה והתביעה ולא כפי שמוצג על ידה, בתום לב וכחלק משגרת קניות. לא ניתן אלא להסיק כי המדובר בתביעה ייזומה.
33. יש בהסתרת העובדות האמורות מבית המשפט משום חוסר תום לב, כאשר תום לב מהווה דרישה בלתי אפן, לאישור תובענה כייצוגית.
34. המשיבות 3-4 טענו כי אף לדעת הרשות להגנת הצרכן אין המדובר בהנחיה מחייבת שכן היא מבצעת פעולות אכיפה רבות, לרבות עשרות ביקורי פתע בסניפי המשיבה בסופן נמסר דוח המפרט ליקויים ככל שישנם, כאשר מעולם לא נרשמה שום העברה שעניינה הצגת מחיר בהילך שאינו חוקי. המשיבות 3-4 חזרו על עיקר הטענות לעניין אי רלוונטיות הנחיית הממונה אשר עליה נסמכים המבקשים במסגרת בקשת האישור.
35. עוד נטען כי עצם העובדה ששלוש רשתות שיווק גדולות נוהגות באופן דומה יש בה כדי ללמד כי לכל הפחות קיימת אי בהירות בנושא ומכאן לא ניתן להחיל פרשנות המנוגדת למצג שניתן על ידי הרגולטור באופן רטרואקטיבי. גם אם תתקבל טענות המבקשות בבקשת האישור אין מקום להחיל את פרשנותם להנחיה באופן רטרואקטיבי. דברים אלה נכונים ביתר שאת עת מדובר בתובענה ייצוגית.
36. באשר לאופן סימון המחיר ליחידת מידה, עבור מוצרים שנמכרים על פי משקל ובתפוזורת, טוענות המשיבות 3-4 כי הן מסמנות את המחיר במחירים "עגולים", שאינם מסתיימים באגורות ובודדות למעט מוצרים במבצע ומוצרים שמחירם נקבע בפיקוח ממשלתי.
37. הסימון ליחידת מידה נקבע לפי אופי הרכישה של המוצר. כך דגים ובשר, שנמכרים בדרך כלל במשקל שגובה מק"ג בודד מסומן לפי יחידות מידה של ק"ג ואילו מוצרי מעדניה, שנמכרים בדרך כלל במשקל נמוך מק"ג מסומנים לפי יחידות מידה של 100 גרם. כמו כן, בניגוד לנטען בבקשת האישור, גם מחירים של מוצרי מאפיה מסומנים לפי יחידות מידה של ק"ג ולא של מאה גרם.
38. לטענת המשיבות 3-4 תמחור המוצרים נעשה במערכת ממוחשבת, כאשר השדה הקיים הוא מחיר לק"ג. המדובר בתוכנה חיצונית ששתי יחידות המשקל הניתנות לתמחור בה הם גרם או ק"ג. מהקבלה שצורפה לבקשת האישור ניתן לראות כי חישוב המחיר לתשלום עבור המוצרים הנמכרים לפי משקל, באופן בו המשקל מוכפל במחיר לק"ג. לאור העובדה שהמחירים מוטעמים על ידי בני אנוש, הרי שכאשר מקלידים את המחיר לק"ג לא נתנה הדעת לכך שכאשר יוצג המחיר ל100 גרם יתכן ויופיעו במחיר אגורות בודדות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

39. באשר לקיומו של נזק נטען כי לא נגרם למבקשת כל נזק. המבקשת שילמה עבור המוצרים
שהיא צרכה. יתרה מכך, המבקשת שילמה בכרטיס אשראי ולכן לא חויבה אף לא ביותר מאגורה
אחת. כל מי ששילם באמצעות כרטיס אשראי לא יכול לטעון לקיומו של נזק ממוני. באשר
למשלמים במזומן הרי שפעמים רבות העיגול נעשה כלפי מטעה, לטובת הצרכן, משום שהדין קובע
כי כאשר המחיר הסופי מסתיים ב-5 אגורות ומטה, יש לעגלו כלפי מטה. וכך פועלת המשיבה.
לטענת המשיבות 3-4 ניתן להניח בסבירות גבוהה כי מקרי העיגול מעלה מתקזזים עם מקרי העיגול
מטה ובידי הקמעונאים לא נותר "רווח" כלשהו מעיגול סכומים, ומכאן שמדובר בזוטי דברים.
40. המשיבה 5 הגישה תשובה מטעמה לבקשת האישור, כאשר עיקר טענותיה היו דומות
לטענות יתר המשיבות כפי שפורטו לעיל.
41. **המבקשות** הגישו תגובה מטעמם לבקשת האישור. בין היתר נטען על ידי המבקשות כי יש
לדחות את הטענה כי עניינה של הנחיית הממונה הוא רק לעניין פרסום מחירים ביחידות של קילו.
קיימת חובה חוקית בשני חוקים שונים, תקנות הגנת הצרכן (כללים שונים לפרסום מחירי נכסים
ושירותים) וצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הצגת מחיר של סוג מצרכים מסוימים) לטענת
המבקשות נקבע שם החובה לפרסום מחירים ל-100 גרם של מוצרים ולא רק לק"ג.
42. יתרה מכך, במסגרת הנחית הממונה נקבע כי יש לפרסם מחיר בהילך חוקי לכל המוצרים,
לכל יחידות המידה, לרבות ליחידות של 100 גרם, והממונה לא ביקש להחריג דווקא מוצרים אלה
מגדר ההנחיה. לא ברור מדוע לדעת המשיבות קיים הבדל מהותי בין פרסום יחידה של 100 גרם
לבין פרסום יחידה של קילו, כאשר כאמור כל יתר הרשתות הקמעונאיות יישמו את ההנחיה
האמורה גם בנוגע לפרסום של מחירים ל-100 גרם.
43. המשיבות הפרו את הדין במשך שנים רבות, גבו כספים בניגוד להוראות הדין ותוך הטעיית
הצרכנים ולא קיימו את הנחיית הרשות במלואה. אם לא די בכך כעת המשיבות מבקשות ל"הכשיר
את השרץ" ומבקשות מבית המשפט להעניק להן פטור שיאפשר להם להיוותר הרשתות היחידות
בארץ שמפרסמות את מוצריהם במטבע שאינו חוקי ובסיומת של 99 אגורות
44. באשר למשיבה 3 הרי שמיד לאחר קבלת בקשת האישור היא שינתה את המחירים של
מוצריה כך שיהיו בהתאם להנחיית הרשות ואף פנתה אל המבקשת 2 כי לקיים מו"מ לפשרה.
המשיבה 3 הכירה בתוקף הנחיות הרשות אולם בחרה בחוסר תום לב ללכת אחרי טענותיהם של
יתר המשיבות והכול כדי להימנע מהצורך לפצות את הציבור.
45. נטען כי המשיבות מקיימות את ההנחיה בחלקה שכן לאחר הנחיית הרשות יישמו
המשיבות בצורה חלקית את ההנחיה וקיימו אותה בנוגע למוצרים שאינם על פי יחידות מידה.
לטענת המשיבות אין לראות בהנחיית הממונה דבר חקיקה חדש, אלא המדובר בפעולת פיקוח מצד
הממונה בהתאם לסמכויותיו בחוק הגנת הצרכן, שכן באמצעות ההנחיה היא הבהירה לעוסקים
השונים במשק שהצגה על אגורות בודדות שיצאו מהמחזור מהווה הטעיה של הצרכנים והפרה של
סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

1 בעוד שהמשיבות הודו במסגרת בקשת האישור כי המחיר הרלוונטי היחיד לצרכן הוא
2 המחיר ליחידות מידה של 100 גרם עדיין לטענתם הם לא חייבות לנקוב במחיר זה והן רשאיות
3 לציין את המחיר לגביו למעשה בצורה מטעה תוך נקיבה בעגה של אגורות בודדות.
4 47. המבקשות חזרו על הטענה כי למשיבות חובה חוקית לפרסם מחירים עבור יחידות מידה
5 של 100 גרם, ללא נקיבה באגורות בודדות. לעניין זה מפנות המשיבות ל"תקנות הגנת הצרכן (כללים
6 שונים לפרסום מחירי נכסים ושירותים)" וכן ל"צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הצגת מחיר של
7 סוג מצרכים מסוימים). הוראת החוק השנייה היא חוק הגנת הצרכן שמחייבת את העוסק להציג
8 את המידע הרלוונטי לצרכן. לעניין זה מידע רלוונטי לצרכן הוא המחיר ל-100 גרם.
9 48. עוד נטען כי לעניין תקנות הגנת הצרכן שאוזכרו לעיל, נקבע תוספת שעניינה באופן שבו יש
10 להציג את המחיר לגבי מוצרים ספציפיים, הרלוונטיים לעניינו. כך לדוגמה לעניין פיצוחים או פירות
11 מיובשים נקבע שאופן הצגת המחיר יהיה: "הצבת שלט על המצרך או מעליו, או הצמדת תווית
12 למדף שמתחת למוצר שאליו היא מתייחסת שעליו מצוין המחיר ל-100 גרם". המשיבות כאמור
13 פרסמו את המחיר ל-100 גרם אולם במטבע שאינו חוקי. אותה הוראה קבועה בתוספת גם לעניין
14 נקניקים וגבינות, לעניין זה פריט 4 לתוספת. לעניין זה יצוין כי המחוקק הציב כדרישה לפרסם את
15 המחיר ל-100 גרם בקשר למוצרי מזון שניתן לגביהם שירות של חיתוך או פריסה או הנמכרים על
16 פי יחידת מידה, כדוגמת המוצרים נשוא בקשת האישור.
17 49. באשר לחוק הגנת הצרכן נטען כי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן שעניינו איסור הטעיה פורש
18 בפסיקה כסעיף הקובע חובה להצגת המידע הרלוונטי לצרכן המגיע לרכוש מוצר. בעניינו לא יכולה
19 להיות מחלוקת שהמחיר הרלוונטי היחיד הוא המחיר ל-100 גרם. המשיבות בעצם הציגו במרבית
20 המקרים רק את המחיר ל-100 גרם ללא נקיבה כלל במחיר לק"ג.
21

המשך ההליכים

22
23 50. בימים 13.1.2020, 17.6.2020 ו-1.3.2021 התקיימו דיונים במעמד הצדדים בבקשת
24 האישור. כמו כן ביום 14.1.21 הוגשה עמדת הממונה על הגנת הצרכן וסחר הוגן (להלן: "עמדת
25 המאסדר"). ביום 1.2.2023 התקיים דיון הוכחות וכן ביום 9.3.2023 נתנה החלטה בדבר הגשת
26 סיכומים מטעם הצדדים. ביום 28.5.2023 הוגשו סיכומים מטעם המבקשות. טרם הוגשו סיכומי
27 המשיבים הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר הסתלקות.
28

בקשת הצדדים לאישור הסדר הסתלקות

29
30 51. במסגרת בקשת הצדדים לאישור הסדר ההסתלקות ציינו הצדדים כי במסדרת דין ודברים
31 שהתקיימו טרם הוגשו סיכומי המשיבות, הוסכם בין הצדדים כי כל אחת מהמשיבות, בכפוף
32 לאישור בקשת ההסתלקות, ומבלי שהדבר יהווה משום הודאה בטענה כלשהי מהטענות שהועלו
33 בבקשת האישור, תבצענה המשיבות את הפעולות הבאות:
34 51.1. המשיבות יקפיד להציג את מחירי המוצרים שלהם בהילך חוקי (היינו, ללא נקיבה
35 באגורות בודדות), ויעשו כן גם ביחס למחיר ליחידת מידה עבור המוצרים המוצגים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

- 1 ונמכרים במשקל על פי יחידות מידה של 100 גרם, בהתאם לדרך בה פירש המאסדר את
2 ההנחיה כאמור בעמדתו מיום 14.1.2021.
- 3 **51.2.** כל אחת מהמשיבות תעניק, תוך 90 ימים ממועד אישור בקשת ההסתלקות, הטבה
4 לציבור בשווי לצרכן של 140,000 ₪ (להלן: "ההטבה"). המשיבות 1-2, רשת טיב טעם,
5 והמשיבה 5 יתרמו כל אחת מוצרים לעמותות נזקקות בסך של 140,000 ₪ (שווי לצרכן).
6 המשיבה 3 תעניק את ההטבה בסך של 140,000 ₪ בדרך של הפחתה של 1 ₪ ממחיר לחם
7 שחור פרסום בפיקוח (נכון ליום החתימה על בקשת הצדדים לאישור הסדר הסתלקות לחם
8 אחיד (כהה) פרוס וארוז מחיר מפוקח לצרכן 8.3 ימכר בסך של 7.3. טבלת המחירים
9 המפוקחים צורפה לבקשת ההסתלקות).
- 10 **52.** עוד הוסכם בין הצדדים כי בקשת האישור תימחק, ותביעתם האישית של המבקשות
11 תידחה כאשר המבקשות יוותרו, ויתור סופי ומוחלט על כל טענותיהן, בקשר עם העניינים מושא
12 בקשת האישור והתובענה כנגד המשיבות ו/או מי מהן ו/או מי מטעמן.
- 13 **53.** הצדדים אף הביאו את המלצתם לעניין גובה הגמול ושכר הטרחה. כל אחת מהמשיבות
14 תשלם למבקשת הרלוונטית גמול בסך 14,000 ₪ ולבא כוחן תשלם כל אחת מהמשיבות שכר טרחה
15 בסך 56,000 ₪ בתוספת מע"מ, כנגד קבלת חשבונית מס כדין. בנוסף המשיבות תשבנה לכל אחד
16 מהמבקשות את ההוצאות שהוציאו בפועל בהליך, בהתאם לקבלות בפועל (האגרה היחסית
17 ששולמה עם פתיחת ההליך, הוצאות הגישור, הקלטת ותמלול הדיון, הדפסת בקשת האישור
18 וכיוצ"ב). כל אחת מהמשיבות תשלם 1/3 מההוצאות שהוציאו שלוש המבקשות יחדיו. הסכומים
19 הללו סופיים ולא יגדלו משום סיבה שהיא.
- 20 **54.** עוד הוסכם בין הצדדים כי הגמול למבקשות ישולם תוך 30 ימים מיום מתן פסק הדין
21 המאשר את בקשת ההסתלקות. שכר הטרחה לב"כ המבקשות ישולם באופן הבא: 50% משכר
22 הטרחה ישולם בתוך 30 ימים ממועד מתן פסק הדין המאשר את בקשת ההסתלקות ו-50% נותרים
23 ישולמו בתוך 30 יום לאחר הגשת תצהיר ביצוע הוראות ההסכם על ידי המשיבות.
- 24 **55. עוד התבקש בית המשפט ליתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה בהתאם לתקנה**
25 **7א לתקנות בתי המשפט (אגרות) התשס"ז-2007. לעניין זה התבקש בית המשפט לפטור את**
26 **המבקשות מתשלום חלקה השני של האגרה.**
- 27 **56.** בין היתר נטען כי הצדדים פעלו בהמלצת בית המשפט, גם לאחר דיוני ההוכחות, בצורה
28 עניינית והגיעו להסכמות במטרה לייתר את הצורך בהכרעה שיפוטית של בית המשפט בעניין של
29 המשיבות. עוד הוסכם על הצדדים כי ככל שבית המשפט יחליט שלא לפטור את המבקשות מתשלום
30 חלקה השני של האגרה, היא תשולם על ידי המשיבות, כל אחת על פי חלקן היחסי (1/3).
- 31 **57.** ביום 24.8.2023 הוריתי לצדדים להגיש הבהרות מטעמם לעניין הסדר ההסתלקות. בין
32 היתר התבקשו הצדדים להבהיר את הסוגיות הבאות:
- 33 **57.1.** מדוע לא ייתרם סכום הפיצוי לקרן לחלוקת כספים לפי סעיף 27א לחוק תובענות
34 ייצוגיות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

- 1 57.2. כי ההפחתה של 1 ₪ במחיר של לחם שחור פרוס בפיקוח אינה מותנית בכל תנאי
2 נוסף ותינתן גם ברכישה של לחם שחור פרוס בפיקוח בלבד. בנוסף התבקשו הצדדים
3 להבהיר מדוע לא יוצב שלט בסניפי המשיבות המציין כי ההפחתה האמורה ניתנת במסגרת
4 בקשה לאישור תובענה ייצוגית. כמו כן הצדדים יבהירו כי ההטבה האמורה תינתן בנוסף
5 לכל מבצע שיחול אצל מי מהמשיבות במהלך תקופת מתן ההטבה.
- 6 57.3. המשיבות התבקשו להגיש עיון ואישור בית המשפט את רשימת העמותות אליהן
7 מיועדת התרומה. כמו כן התבקשו המשיבות לצרף אישור ניהול תקין של כל אחת מן
8 העמותות וכן את הסכמתם בדבר קבלת התרומה. בנוסף התבקשו המשיבות להבהיר כי
9 התרומה האמורה אינה חלק מתכנונית הפילנתרופיות של מי מהן.
- 10 58. ביום 26.9.2023 הגישו הצדדים את ההבהרות מטעמם. באשר לאפשרות מתן התרומה
11 לעמותות והפחתת עלות הלחם בפיקוח, חלף תרומה לקרן לחלוקת כספים לפי סעיף 27א לחוק
12 תובענות ייצוגיות, ציינו המשיבות כי שווי ההטבה לציבור עליה הסכימו הצדדים ואופיה, היא פועל
13 יוצא של משא ומתן ממושך בין הצדדים, כאשר הם סבורים שההטבות שהוסכמו על ידם מהוות
14 תרומות משמעותיות, ראויות, טובות לציבור, ומגשימות את הרציונאליים של חוק תובענות
15 ייצוגיות, ולכן יש לאשרן. הוסיפו המשיבות וציינו כי ההטבות מגיעות לציבור הנזקק ביותר,
16 האוכלוסיות המוחלשות מתוך כלל האוכלוסייה, כך שהתועלת מאן תהיה מרבית.
- 17 59. הוסיפו המשיבות וציינו כי בתרומת מוצרים למשפחות נזקקות וחיילים, כפי שהתחייבו
18 להעניק המשיבות 1-2 והמשיבה 5, בוודאי שיש תועלת משמעותית מאוד עבור הציבור ובאופן דומה
19 ההטבה של המשיבה 3, הפחתה של מחיר הלחם הפרוס, מהווה הטבה בשיעור של כ-14% (1/7)
20 בלחם אותו רוכשות גם אוכלוסיות מוחלשות (בהיקפים לא מבוטלים) כך שמדובר בהטבה ממשית
21 וחשובה שמשמעותה כסף ממשי שמגיע לציבור נזקק.
- 22 60. לעניין ההטבה שתינתן על ידי המשיבה 3, בדמות הפחתה של 1 ₪ ללחם בפיקוח, ציינו
23 הצדדים כי ההטבה אינה מותנית בתנאי נוסף, ותינתן גם ברכישתו של לחם שחור פרוס בפיקוח
24 בלבד. הצדדים גם מבהירים כי ההטבה האמורה תינתן בנוסף לכל מבצע שיחול אצל המשיבה 3
25 במהלך תקופת מתן ההטבה. לגבי הצבת השלט, לדעת הצדדים האמור עשוי להטעות את הציבור
26 בנוגע ללחם הרלוונטי עבורו תינתן ההנחה. יחד עם זאת הסכימו הצדדים כי בחשבונית תופיע שורה
27 של הנחה של 1 ₪ ולצידה ירשם כי ההנחה ניתנת במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית.
- 28 61. בנוסף, צירפו הצדדים את רשימת העמותות אליהן מיועדת התרומה בצירוף אישור ניהול
29 תקין של כל אחת מהעמותות והסכמתה לקבלת התרומה. עוד ציינו כי התרומות הנ"ל אינן חלק
30 מתכנונית הפילנתרופיות של מי מהמשיבות. המשיבות 1-2 יתרמו לעמותות הבאות: עמותת
31 ברית שלום וחסד ועמותת יד ביד. המשיבה 5 תתרום לעמותות הבאות: עמותת למען הקשיש בבאר
32 שבע ועמותת עזר לחיל.
33
34
35

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

דיון והכרעה

התשתית הנורמטיבית – הסדר הסתלקות

62. לאחר שעיינתי בבקשת הצדדים, מצאתי את הסדר ההסתלקות אשר גובש במסגרת הליך ההידברות בין הצדדים כסביר והולם ומכאן שאני מאשר את בקשת ההסתלקות ואפרט.
63. בסעיף 16(א) לחוק תובענות ייצוגיות קבע המחוקק תנאים לאישור הסתלקות צדדים מתובענה ייצוגית או מבקשה לאישורה, כהאי לישנא:

מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג, לא יסתלק מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית, אלא באישור בית המשפט, וכן לא יקבל, במישרין או בעקיפין, טובת הנאה מהנתבע או מאדם אחר בקשר להסתלקותו כאמור, אלא באישור בית המשפט; בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה כאמור, ישקול בית המשפט את אלה:

- (1) אם הבקשה לאישור ההסתלקות הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – האם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה;
- (2) התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה.

64. יוער, כי ס"ק 1 וס"ק 2 הוספו לחוק התובענות הייצוגיות במסגרת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 10), התשע"ו-2016, במטרה למנוע תופעות של תביעות סרק "מתוגמלות", שהן למעשה תביעות סרק של הגוף הנתבע מעדיף לסלקן תמורת תשלום שכר טרחה וגמול תובע בהיקפים נמוכים למדי, חלף לנהל הליך שלם, גם כאשר אין ממש בתובענה הייצוגית.
65. כך נכתב בדברי ההסבר להצעת חוק זו (הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 10) (הסדרי פשרה והסתלקות), התשע"ו-2016, פורסם ברשומות ביום 30.05.2016):

סעיף 16 לחוק מתנה הסתלקות מתובענה ייצוגית או קבלת טובת הנאה בקשר להסתלקות כאמור באישור בית המשפט. במקרים רבים הנתבע מסכים לתת לתובע טובת הנאה כדי לחסוך מעצמו את ניהול ההליך; בקשות כאלה מטילות עומס על מערכת המשפט, כרוכות בעלויות מיותרות לנתבעים ואינן משרתות את עניינם של חברי הקבוצה המיוצגת ושל הציבור. לפיכך מוצע לקבוע כי בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה לתובע המייצג או בא כוחו יידרש בית המשפט לשקול את התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה. עוד מוצע לקבוע כי אם בקשת ההסתלקות מוגשת לפני שהתובענה אושרה כייצוגית, יבחן בית המשפט, במסגרת שיקוליו אם לאשר טובת הנאה כאמור, גם אם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה.

66. דומה, כי במסגרת תיקון זה ביקש המחוקק לאמץ את גישתם של בתי המשפט לעניין אישור בקשת הסתלקות "מתוגמלת" במצב בו התובענה אינה מגלה עילה ראויה, תוך התווית קריטריונים ברורים שעל בית המשפט לבחון בבקשות אלו. ראו לעניין זה דברי בית המשפט העליון במסגרת ע"א 4714/13 מרון דיאב נ' חברת איי דיגיטל סטור בע"מ (פורסם בנבו, 2013):

לעניין זה נפסק, כי "אף שהחוק מותיר פתח לפסוק גמול לתובע גם אם לא זכה בתובענה, בהתקיים הצדקה מיוחדת לכך, אין מקום לפסוק גמול לתובע מייצג או שכר טרחה לבא כוחו כאשר התביעה שהוגשה אינה ראויה, וכאשר אין לקבוצה או לציבור ענין לעודדה" (ע"ם 2395/07 אכדיה סופטוור סיסטמס בע"מ נ' מדינת ישראל – מנהל המכס ומס בולים, [פורסם בנבו] פסקה 20 (27.12.2010); וראו גם, ע"א 8430/99 אנליסט אי.אמ.אס. ניהול

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

קרנות בנאמנות (1986) בע"מ נ' ערד השקעות ופיתוח תעשיה בע"מ, פ"ד נו(2) 247, 259 (2001)). בהקשר זה הובעה הדעה בספרות המשפטית, כי אין מקום לפסוק גמול למבקש להסתלק מבקשה לאישור תובענה ייצוגית (או שכר טרחה לבא-כוח), כשמדובר בהליך שסיכווייו היו קלושים (ראו, אלון קלמנט "פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית" משפטים מא 5, 87-89 (תשע"א) (להלן – קלמנט)); כן ראו, ע"א 1384/11 ז'טלני נ' בנק הפועלים בע"מ [פורסם בנבו] (30.1.2013) (להלן – עניין ז'טלני)). זאת, על מנת שלא לתמרץ את הגשתן של בקשות לאישור תובענות ייצוגיות מסוג זה.

67. למעשה, עניין התועלת המתקבלת במסגרת בקשת הסתלקות היוותה עוד קודם לכן אבן בוחן בעת אישור גמול ושכר טרחה בבקשות כגון דא, וראו דבריו של פרופ' א. קלמנט במאמרו בעניין זה כי "כאשר הבקשה הביאה לשינוי בהתנהגות הנפגע ולפיצוי הנפגעים, התובע ועורך-הדין זכאים לגמול ושכר טרחה עבור זמנם, הוצאותיהם והיוזמה לפעולה כנגד הנתבע" (א. קלמנט "פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית" משפטים מא 5, 88 (תשע"א)). יחד עם זאת נקצב שיעור הגמול ושכר הטרחה בהתאם לשיקול דעת בית המשפט ובהתחשב בתועלת הספציפית המתקבלת בכל מקרה ומקרה (ר' עוד: ת"צ 11784-12-11 דורפמן נ' טיב טעם רשתות בע"מ (פורסם בנבו, 13.06.2012); ת"צ 39068-11-12 דרור אביטל נ' זוגלובק שיווק בע"מ (פורסם בנבו, 24.03.2013); ת"צ 48191-11-13 בירגר נ' מי עדן ייצור (2007) בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 17.08.2014); ת"צ 27043-06-14 ברוך חזן נ' יעד חברה לדלק בע"מ (פורסם בנבו, 09.12.2014); ת"צ 15843-01-15 סנקוב נ' ארד הרצל בע"מ (פורסם בנבו, 01.03.2015); ת"צ 13306-06-14 ציון נ' יפאורה - תבורי בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 10.03.2015).

68. בע"א 8114/14 מרקיט מוצרי ייעול בע"מ ואח' נ' סונול ישראל בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 5.8.18) (להלן: "פס"ד מרקיט") דן בית המשפט העליון בהרחבה בסוגיית תוקפם של הסדרי הסתלקות מתוגמלת. בית המשפט התייחס לסכנות הגלומות בהסדרי הסתלקות מתוגמלת (ר' סעיף 22 לפסק הדין), בחן את הסדרי ההסתלקות בראי החקיקה והפסיקה (ר' סעיפים 23–25), קבע קווים מנחים לדיון בבקשה לאישור הסדר הסתלקות מתוגמלת (ר' סעיפים 26–31). בית המשפט, כב' השופטת ע' ברון, סיכמה את הדברים בקובעה בין היתר כי:

...שומה על בית המשפט הדן בבקשה לאישור הסתלקות מתוגמלת לעשות שימוש זהיר בכלי של פסיקת גמול ושכר טרחה; תוך מודעות לסכנות הגלומות בהסדרים מסוג זה לקבוצה, לציבור ולמוסד התובענה הייצוגית; ובמטרה מצד אחד לקדם הגשת תובענות ייצוגיות ראויות, ומצד שני למנוע הליכי סרק [...] ואולם לא מדובר באריתמטיקה ואין "נוסחאות בית ספר" לעניין זה. בסופו של יום ההכרעה בנדון מסורה לערכאה הדיונית בהתאם לשיקול דעתה בנסיבות המקרה הקונקרטי...

69. כב' השופט נ' סולברג בסיפת פסק הדין קבע, כי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות מציין שני שיקולים שעל פיהם יכריע בית המשפט בבקשת תובע מייצג או בא כוח מייצג אם לאשר קבלת טובת הנאה בקשר להסתלקות (הסתלקות מתוגמלת): א- קיומה של עילת תביעה לכאורה; ב- תועלת לחברי הקבוצה, כאשר שני השיקולים הללו יפים לא רק לצורך החלטת בית המשפט בגדרי סעיף 16 לחוק אם לאשר הסתלקות אלא גם לגבי החלטת בית המשפט להורות על תשלום גמול לתובע המייצג וקביעת שכר הטרחה של בא כוח המייצג (ר' סעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

- 1
2 70. בנסיבות העניין, ובשים לב להתחייבות המשיבות להציג את המחיר ליחידה בהילך חוקי
3 הרי שטוב עשו הצדדים עת הגיעו להסכמה בדבר הסתלקות המבקשים מבקשת האישור.
4 71. באשר לקיומה של עילת תביעה לכאורה, הרי שעל פניו קיים ספק בדבר תחולתה של
5 ההנחיה של להגנת הצרכן וסחר הוגן מיום 10.11.2013 שכותרתה "הנחיה בעניין איסור על הטעיה
6 בהצגה, פרסום ונקיבה של מחיר במטבע שאינו הילך חוקי", במקרים שתוארו במסגרת בקשת
7 האישור.
8 72. לאור המפורט לעיל, משאין בהסתלקות המבקשים משום מעשה בית דין, ובהיעדר נסיבות
9 מיוחדות המצדיקות זאת, לא מצאתי כי יש צורך באיתור תובעים חילופיים או בפרסום הודעת
10 הסתלקות.
11 73. לעניין הפיצוי לחברי הקבוצה, מצאתי כי בנסיבות המקרה, ובעיקר בשים לב לנסיבות
12 השעה וימי המלחמה שבה אנו שרויים, הרי שאני מאשר את תרומת המוצרים בסך של 140,000 ₪
13 (שווי צרכן) על ידי המשיבות 1 ו-2 והמשיבה 5, לעמותות אשר צוינו בסעיף 61 לעיל.
14 74. כמו כן הריני לאשר את התחייבות המשיבה 3 להעניק הטבה בסך של 140,000 ₪ בדרך של
15 הפחתה של 1 ₪ ממחיר לחם שחור פרוס בפיקות. לעניין זה, ובהתאם להסכמת הצדדים במסגרת
16 הודעתם מיום 26.9.23, הרי שההטבה האמורה תינתן בנוסף לכל מבצע שיחול אצל המשיבה 3
17 בתקופת מתן ההטבה. כמו כן תופיע בחשבונית הקנייה שורה של הנחה של 1 ₪ שלצידה יצוין כי
18 ההטבה ניתנת במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית.
19 75. ככל שתיווכח המשיבה כי יש צורך בהארכת מועד לשם העברת הפיצוי לעמותות, תוגש
20 בקשה מתאימה לבית המשפט.
21 76. באשר להסכמת הצדדים לעניין גבוה הגמול למבקשים ושכר טרחה בא כוחן, מצאתי לאשר
22 את הסכמת הצדדים לעניין הגמול למבקש ושכר הטרחה משהללו סבירים בעיני בנסיבות המקרה
23 בשים לב לתועלת הציבורית שצמחה מן ההסתלקות בדמות הפיצוי שיינתן לחברי הקבוצה.
24 77. לאור המפורט לעיל, משאין בהסתלקות המבקש משום מעשה בית דין ובהיעדר נסיבות
25 מיוחדות המצדיקות זאת, לא מצאתי כי יש צורך באיתור תובעים חילופיים או בפרסום הודעת
26 הסתלקות. להרחבה בעניין אי פרסומן של הסתלקויות בהתאם לשיקול דעת בית המשפט ר' ת"צ
27 (ת"א) 13675-03-09 דניאל מישורי נ' דקלה חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 2010); ת"צ (מרכז)
28 24356-04-10 בלהה הר-עוז נ' כלל בריאות חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 2010).
29

בקשת הצדדים למתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה

- 30
31 78. באשר לבקשת הצדדים למתן מפטור מתשלום חלקה השני של האגרה, טענו הצדדים כי
32 בהתאם לסמכות הקבועה בתקנה 7א(א)(4)(ב) לתקנות האגרות יש להורות על פטור מתשלום חלקה
33 השני של האגרה, זאת לאור העובדה שגם לאחר דיוני ההוכחות הם פעלו בצורה עניינית והגיעו
34 להסכמות במטרה ליתר תא הצורך בהכרעה שיפוטית של בית המשפט בעניינן של המשיבות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

79. לחילופין ציינו הצדדים כי ככל שבית המשפט לא יורה על מתן פטור מתשלום האגרה, תשלום האגרה על ידי המשיבות, על פי חלקן היחסי. קרי, כל אחד מהמשיבות תשלם 1/3 מהמחצית השנייה של האגרה.

80. לאחר שדנתי בטענות הצדדים ובשים להוראות הדין וההלכה הפסוקה מצאתי כי דין בקשת המבקשים למתן פטור מתשלום חלקה השני של האגרה להידחות.

81. תקנה 7א לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז 2007 קובעת את חובת תשלום האגרה במסגרת תובענה ייצוגית שאינה נגד רשות. עת המדובר בתובענה ייצוגית אשר מסתיימת במסגרת הסדר הסתלקות רשאי בית המשפט לפטור את המבקש מתשלום חלקה השני של האגרה וזאת משיקולים מיוחדים שישקלו. וכך נקבע בסעיף 7א(4)(ב):

(4) ניתן פסק דין המאשר הסדר הסתלקות לפי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות ישלם המבקש את חלקה השני של האגרה; על אף האמור רשאי בית המשפט –

(א) להורות כי המשיב ישלם את חלקה השני של האגרה וישפה את המבקש על סכום האגרה ששילם בעד חלקה הראשון של האגרה בתוספת הפרשי הצמדה למדד;

(ב) לפטור את המבקש מתשלום חלקה השני של האגרה לפי פסקה זו, כולה או חלקה, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

82. במסגרת דברי ההסבר לתזכיר חוק תקנות בתי המשפט (אגרות) (תובענה ייצוגית) התשע"ז-2017 נאמר כי אחת מתכליות החוק היא כיסוי עלויות ההליך המשפטי:

...הראשונה היא כיסוי חלק מעלויות ההליך המשפטי אותו יוזם בעל הדין. תובענה ייצוגית היא הליך מורכב וארוך אשר דורש, ככלל, משאבים שיפוטיים רבים. בהתאם, אין מקום להחרגת הליכי התובענות הייצוגיות מתשלום אגרה, בדומה לשאר ההליכים המתנהלים בבתי המשפט...

83. הכלל הקבוע במסגרת תקנה 7א לתקנות בתי המשפט אגרות עניינו חיוב המבקש בתשלום אגרה, כאשר החרג לכלל הוא מתן פטור על ידי בית המשפט וזאת כאמור מטעמים מיוחדים שירשמו (לעניין זה ר' ת"צ (ת"א) 66090-05-18 חיה שיר נ' י.ד. אריאל השקעות בע"מ (פורסם בנבו, 21.11.2018) (להלן: "פס"ד אריאל").

84. בעניינינו, אין לומר כי לא הושקעו משאבים שיפוטיים בניהול ההליך טרם הצדדים הגישו את הבקשה בדבר אישור הסדר הסתלקות. בקשת ההסתלקות הוגשה לאחר שהתקיימו דיוני הוכחות במסגרת הדיון בבקשת האישור, ואף המבקשות הגישו סיכומים מטעמם. מכאן, ולאור המשאבים השיפוטיים הרבים אשר הושקעו בניהול ההליך אין מקום לפטור מתשלום חלקה השני של האגרה.

85. בשים לב להסכמת הצדדים, כל אחת מהמשיבות תישא בתשלום האגרה על פי חלקן היחסי, קרי כל אחת מהמשיבות תשלם 1/3 מחלקה השני של האגרה.

סוף דבר

86. ההסתלקות מבקשת האישור שבכותרת מאושרת בזאת.

87. תביעתם האישית של המבקשים כנגד המשיבות נדחת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 47303-08-18 אוליפנט ואח' נ' טיב טעם הולדינגס 1 בע"מ ואח'

1 88. כל אחת מהמשיבות תשלם למבקשת הרלוונטית גמול בסך של 14,000 ₪. באשר לשכר
2 טרחת בא כוח המייצג, תשלם כל אחת מהמשיבות שכר טרחה בסך 56,000 ₪ בתוספת מע"מ כנגד
3 קבלת חשבונית כדין. כמו כן, ובהתאם להסכמת הצדדים המשיבות תשבנה לכל אחת מהמבקשות
4 את ההוצאות שהוציאו בפועל בהליך, בהתאם לקבלות בפועל [ר' סעיף 19 לבקשת הצדדים לאישור
5 הסדר הסתלקות].

6 89. בשים לב להסכמת הצדדים, המשיבות ישאו בתשלום חלקה השני של האגרה בהתאם
7 לחלוקה ביניהן [ר' סעיף 28 לבקשת הצדדים לאישור הסדר הסתלקות].

8 90. הגמול ושכה"ט ישולמו באופן הבא:

9 א. 30 ימים לאחר מועד מתן פסק הדין תשלמנה המשיבות מחצית מגובה הגמול
10 למבקשות וכן 30% משכר הטרחה לבא כוחן של המבקשות.

11 ב. 30 ימים לאחר מילוי התחייבות המשיבות, כאמור בסעיף 40 לפסק הדין, הן לעניין
12 ביצוע התרומה לעמותות והן לעניין מתן ההנחה [בהתאם להתחייבויות של כל אחת
13 מהמשיבות הרלוונטיות] תשלמנה המשיבות למבקשות את יתרת הגמול. במועד זה
14 תשלמנה המשיבות 40% משכר הטרחה לבא כוחן של המבקשות.

15 ג. יתרת שכר הטרחה תשולם לבא כוח המבקשים 30 ימים לאחר הגשת דיווח מטעם
16 המשיבות בדבר השלמת כלל התחייבויותיה לפי ההסדר, לרבות השלמת התרומה לעמותות
17 ומתן ההנחה. דיווח המשיבה ייתמך בתצהיר מטעמן של המשיבות, וזאת לעניין מילוי
18 התחייבויותיה בהתאם להסדר ההסתלקות.

19 91. בנסיבות העניין לא מצאתי מקום לאיתור מייצגים חילופיים כאמור בסעיף 16(ד)(1)
20 לחוק. כפועל יוצא מכך נמחקת בקשת האישור.

21 92. המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים וכן למנהל מערכת בתי המשפט לצורך
22 רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.

25 ניתן היום, כ"ד חשוון תשפ"ד, 08 נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.

דורון חסדאי, שופט

27
28
29
30

